

Zkušenosti ze soudních přezkumů rozhodnutí v projektech IROP

Ing. Michaela Strnadová

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK - PŘEDPISY

Předpisy upravující zadávání VZ a soudní přezkum

- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“)
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění

Metodické předpisy upravující zadávání VZ

- Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období (dále jen „MPZ“)
 - 2014–2020 – Příloha č. 3 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce
 - 2021 – 2027 – odkaz v Obecných pravidlech pro žadatele a příjemce na MPZ (NOK)

Pravidla pro žadatele a příjemce

- Obecná pravidla pro žadatele a příjemce (OPŽP)
- Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace
- Příloha č.1 OPŽP pro IROP2– Finanční opravy za nedodržení postupu stanoveného v ZZVZ a v MPZ
- apod.

OBRANA PROTI ZJIŠTĚNÍ

ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA

- INFORMACE O NEVYPLACENÍ ČÁSTI DOTACE (prvostupňové rozhodnutí v rámci RP) – možnost podat námitky do 15 dní ode dne doručení
- ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH DLE § 14e rozpočtových pravidel (druhostupňové rozhodnutí v rámci RP)– konečné rozhodnutí, proti kterému nelze podat odvolání

ŘÍZENÍ PRVOSTUPŇOVÉ v rámci soudní soustavy

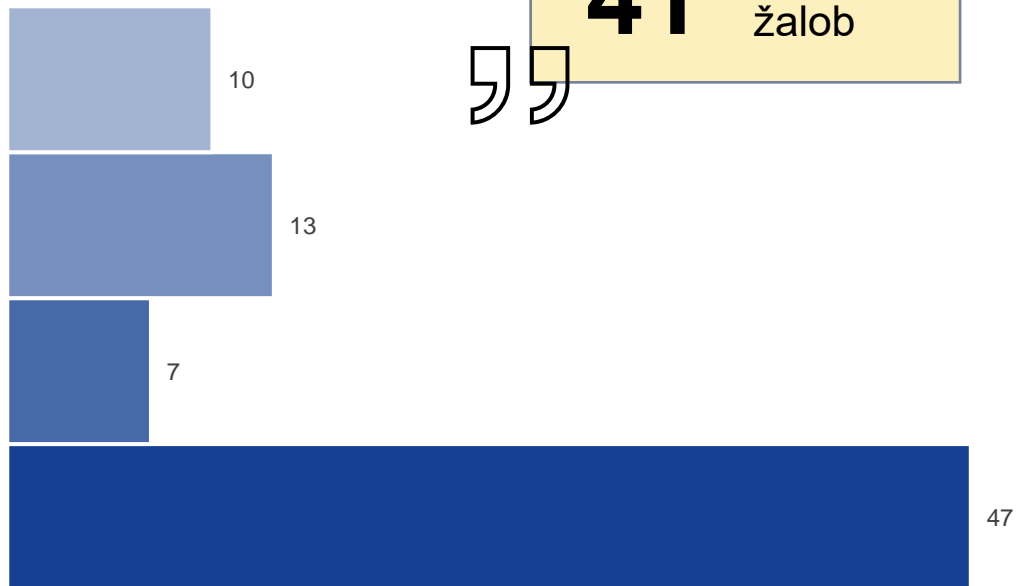
- Proti ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH dle § 14e RP lze podat žalobu ve smyslu § 65 soudního řádu správního, žalobu je nutné podat ve lhůtě 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o námitkách, a to k místně a věcně příslušnému soudu žalovaného, což je Městský soud v Praze

ŘÍZENÍ DRUHOSTUPŇOVÉ v rámci soudní soustavy

- Proti ROZSUDKU MĚSTSKÉHO SOUDU V PRAZE lze podat kasační stížnost ve smyslu § 102 soudního řádu správního, a to do 2 týdnů ode dne doručení rozsudku.

STATISTIKA SOUDNÍCH SPORŮ V IROP

ŽALOBY

41 aktivních žalob

■ zastaveno ■ zrušeno a vráceno na MMR ■ odmítnuto ■ zamítnuto

KASAČNÍ STÍŽNOSTI

14 aktivních KS

■ zastaveno ■ zrušeno a vráceno ■ zamítnuto

❑ Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 9 A 4/2020 – 99 ze dne 22. 6. 2022

- Spor mezi účastníky řízení spočíval v posouzení, zda na základě uvedeného skutkového stavu a jednání žalobkyně, tj. uzavření kupní smlouvy s druhým dodavatelem, který učinil nabídku s mnohem vyšší cenou, byl žalovaný oprávněn dovodit porušení principů hospodárnosti, efektivity a účelnosti, když žalobkyni není vytýkáno, že by porušil nějakou povinnost explicitně stanovenou v ZZVZ, a žalobkyně namítala, že zadávací řízení proběhlo standardně za obvyklých obchodních okolností, které ZZVZ nevylučuje, přičemž nebyla uzavřena zakázaná dohoda (tj. dohoda soutěžitelů).
- „*Soud považuje za nezbytné předeslat, že poskytnutí dotace z veřejného rozpočtu je de facto dobrou vůlí veřejného poskytovatele, která musí být na druhé straně vyvážena přísnými podmínkami, které zavazují jejího příjemce. Příjemce dotace je proto povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale také podmínky stanovené ve smlouvě či v rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Afs 113/2007 – 63).*“

- „...Poskytovatel dotace byl oprávněn nejen vycházet z realizace účelu dotace cestou zadávacího řízení podle ZZVZ, ale byl odpovědný za vykazování výdajů vůči Evropské komisi, kdy se musí jednat o výdaje skutečně hospodárné, efektivně a účelně vynaložené, a za to, že žalobkyně byla povinna dodržovat zásady 3E, což vyplývá jak z kapitoly 5.1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, ale také z Podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace příjemci.“
- „V hodnocení výsledku zadávacího řízení totiž, jak bylo již výše naznačeno, nešlo o to, zda žalobkyně objektivně a formálně dodržela ZZVZ, zda se žalobkyně i oba dodavatelé chovali jako v běžném obchodním vztahu, ale zda žalobkyně při skutečnostech, které tyto nabídky provázely, se chovala tak, aby naplnila smysl a cíl ZZVZ a stejně jako dotační pravidla 3E. To znamená, aby postupovala s určitou obezřetností, s vědomím, že při dodržení zásad 3E lze k zajištění stanovených cílů a předmětů dodávek uvedených v nabídkových smlouvách dosáhnout s vynaložením veřejných prostředků, jejichž výše při žádoucí efektivitě plnění vyplyne ze řádné hospodářské soutěže.“

□ ZÁVĚR:

- Zadavatel postupuje v rozporu se zásadami 3E, když vyloučí dodavatele z další účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek (nedoložení splnění základní a profesní způsobilosti, technických kvalifikačních předpokladů atp.), **aniž by dodavatele vyzval k doplnění nabídky dle § 46 odst. 1 ZZVZ**, a měl tedy postaveno najisto, že tento účastník není schopen nedostatky nabídky ani po doplnění zhojit (pokud je náprava možná).
- Vhodné vždy vyzvat k objasnění nebo doplnění nabídky dodavatele s nejnižší nabídkovou cenou, pokud ZZVZ zadavateli takové vyzvání umožňuje a současně pokud neexistují jiné okolnosti v konkrétním případě odůvodňující nevyzvání dodavatele k objasnění nebo doplnění nabídky.

Náležitosti rozhodnutí dle § 14e RP v soudním přezkumu

❑ Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 203/2023 – 47 ze dne 14. 12. 2023

- Na opatření o nevyplacení části dotace se nevztahují pravidla správního řádu ve smyslu § 68 a 69 SŘ
- „Ve světle výše uvedeného NSS uzavírá, že opatření poskytovatele dotace dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu správního řádu. Tím je až rozhodnutí o námitkách proti tomuto opatření dle § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel.“
- „Z tohoto důvodu městský soud v projednávané věci pochybil, označil-li opatření poskytovatele za nicotná z důvodu absence náležitostí dle § 68 a § 69 správního řádu.“

❑ ZÁVĚR:

Dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel je však nutné na opatření o nevyplacení části dotace klást určité formální a obsahové nároky, aby se proti němu mohl příjemce dotace účinně bránit námitkami postupem dle § 14e odst. 2 rozpočtových pravidel. **Toto opatření musí minimálně obsahovat důvody, ve kterých poskytovatel spatřuje porušení povinnosti stanovené právním předpisem, nedodržení účelu dotace nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta.**

❑ Rozsudek Městského soudu v Praze č. 17 A 108/2023-51 ze dne 30. dubna 2024

- spor týkající se žádosti o prominutí zmeškání lhůty pro podání námitek proti krácení dotace
- námitka žalobce -> před vydáním usnesení nebyl žalobce seznámen se spisem dle § 36 správního řádu
- soud uvádí, že *„spisová dokumentace je uložena v informačním systému MS2014+, do kterého má pověřená osoba žalobce zřízený přístup. K tomu soud dodává, že **doručování prostřednictvím tohoto systému je v souladu s dotačními podmínkami, které v části IV bodě 1 stanoví, že rozhodnutí s Podmínkami je vyhotoveno v elektronické podobě, uložené v informačním systému MS 2014+. Z toho lze dovodit, že informační systém MS 2014+ byl, pokud jde o dokumenty týkající se dotace, hlavním komunikačním kanálem mezi žalobcem a správními orgány.**“*

Legitimní očekávání při ex-ante kontrole zadávacích podmínek poskytovatelem dotace

Za správnost a úplnost zadávacích podmínek je odpovědný výhradně zadavatel!

Smyslem kontroly ex ante prováděné poskytovatelem dotace totiž není kompletně a závazně přezkoumat soulad zadávacích podmínek s právními předpisy, ale **preventivní alespoň dílčí kontrolou zejména typických chyb napomoci eliminaci co největšího množství případných pochybení. ... NENÍ ZALOŽENO LEGITIMNÍ OČEKÁVÁNÍ**

Potvrzeno rozsudkem MS č.j. 18 A 27/2020 – 54, ze dne 29. 6. 2022

„K žalobcem uvedenému výkladu zásady legitimního očekávání soud dodává, že za dodržení všech podmínek dotací jsou výlučně odpovědní příjemci podpor. Ex ante kontrola zadávacích podmínek poskytovatelem dotace legitimní očekávání o zákonnosti a správnosti postupu žalobce založit nemohla.“

- ❑ Posléze i rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 192/2022 – 58, ze dne 13. 9. 2023
- ❑ *„Podle judikatury Nejvyššího správního soudu pouhá skutečnost, že poskytovatel dotace neupozorní na nesrovnalosti při provádění projektu, nevylučuje ani neomezuje odpovědnost příjemce dotace za realizaci projektu; předpokladem vzniku práva dovolávat se legitimního očekávání je poskytnutí konkrétních ujištění ze strany příslušného orgánu, přičemž ochrany legitimního očekávání se nemůže příjemce dotace dovolávat vzdor ujištění v tom případě, kdy se při nakládání s veřejnými prostředky dopustí zjevného porušení platné právní úpravy .“*

❑ Rozsudek NSS č. 2 Afs 192/2018-74 ze dne 10. července 2019

- Námitka žalobce, že sazebník finančních oprav je neproporcionální vzhledem k tvrzeným pochybením ve VZ
- NSS uvádí, že „existence sazebníku s pevně stanovenými hodnotami, včetně snížených sazeb, kombinuje požadavek na legitimní očekávání a shodný postup orgánu veřejné moci ve skutkově totožných či podobných případech, s požadavkem na dodržování principu proporcionality.“
- *„Již samotné sazby uvedené v sazebníku finančních oprav tedy lze považovat za naplňující požadavek nezbytné přiměřenosti mezi porušením určitého pravidla a za něj následující opravou, neboť předmětný sazebník obsahuje velmi přesně a konkrétně uvedený „popis případu“, čili možného porušení regulatorního rámce dotačních pravidel, a k nim připadající výši procentní sazby finanční opravy z částky poskytnuté podpory na dotčenou veřejnou zakázku; právě tato poměrně velká kazuističnost jednotlivých případů možného porušení zaručuje přiměřenou individualizaci sazby výše opravy vzhledem ke konkrétnímu jednání příjemce dotace.“*

- Obdobně v rozsudku NSS č.j. 10 Afs 271/2021 – 36 ze dne 7. 7. 2023

Děkujeme vám za pozornost

Ing. Michaela Strnadová
Odbor Řídicího orgánu IROP

Ministerstvo pro místní rozvoj

e-mail:

michaela.strnadova@mmr.gov.cz